

FOLKETINGET

Lektionsplan samfundsfag C:
**Social dumping eller
fair konkurrence?**

LEKTIONSPLAN SAMFUNDSFAG C: Social dumping eller fair konkurrence?

Lektion 1

Materiale

Øvelser og opgaver

Lektionens fokus:

Arbejdskraftens fri bevægelighed – en gevinst eller ulempe for Danmark og den danske model?

Begreber:

Indre marked og fri konkurrence
Arbejdskraftens fri bevægelighed

Baggrund til underviser:

Faktaark: [Social dumping eller fair konkurrence?](#)

Film:

Reportagefilm "Nyt bryggers – kan jeg få det hele for det halve?" (05:32 min).

Webartikler:

dr.dk: [Hvorfor har vi ikke mindsteløn i Danmark?](#)
eu.dk: [Arbejdskraftens fri bevægelighed](#)
eu.dk: [Udstationering af arbejdstagere](#)

Læse/se-lytte-fokus:

- Den danske model (genopfrisk)
- Hvilke regler gælder for udenlandske arbejdere i Danmark?
- Hvilke regler gælder for udenlandske virksomheder, der har sendt arbejdere til Danmark?
- Er arbejdskraftens fri bevægelighed en fordel eller en ulempe for den danske model?

Øvelse:

Genopfrisk i grupper á 6 og 6, hvad I allerede ved om den danske model. Hvem repræsenterer arbejdstagerne, og hvem repræsenterer arbejdsgiverne?

Sum derefter over følgende: Hvem bestemmer din løn? Har vi en minimumsløn i Danmark? Hvilke løn- og arbejdsvilkår gælder for arbejdstagere fra andre EU-lande i Danmark?

Find inspiration i denne artikel:

- [Hvorfor har vi ikke mindsteløn i Danmark?](#)

Undervisning i plenum

Det I ikke kan svare på ovenfor, tager I samlet. Saml op på svar, før I går til opgave 1.

Opgave 1:

Løs opgaven parvis og saml op på spørgsmålene i klassen.

Se reportagen: "Nyt bryggers – kan jeg få det hele for det halve?" (05:32 min.).

- a. Genfortæl handlingen til din sidemand: Hvorfor er Nicolai på byggepladsen? Hvad er hans mission?
- b. Hvad kontrollerer Københavns Kommune? Giv eksempler på, hvad kommunen finder.
- c. Værten Nicolai møder Bogdan fra Rumænien. Hvilke løn- og arbejdsvilkår arbejdede Bogdan under?
- d. Nicolai møder også en dansk håndværker på byggepladsen. Hvordan oplever han udenlandsk arbejdskraft?
- e. Sidst i indslaget kommer Nicolai i tvivl. Diskutér i grupper, hvad I ville gøre i hans situation.

Lektion 2

Materiale

Øvelser og opgaver

Lektionens fokus:

Hvad betyder udenlandsk arbejdskraft (EU-lande) for dansk økonomi?

Begreber:

Social dumping

Højkonjunktur/lavkonjunktur

Baggrund til underviser:

Faktaark: [Social dumping eller fair konkurrence?](#)

Film:

Eksperfilm "Jens Arnholtz om løn – og arbejdsvilkår" (06:28 min.)

Databaser:

Jobindsats.dk: [Databank](#)

Webartikler

eu.dk: [Arbejdskraftens fri bevægelighed](#)

eu.dk: [EU's historie \(årstal 2004\)](#)

eu.dk: [Arbejdstilsynet fortsætter indsatsen](#)

eu.dk: [Udstationering af arbejdstagere](#)

ku.dk - Forskningscenter for Arbejdsmarkeds- og

Organisationsstudier (FAOS): [Arbejdsmarkedets](#)

[begreber - social dumping](#)

Altinget: [DA: Fire myter om social dumping](#)

Opgave 1:

Undersøg og lav samlet skema (eller grafisk fremstilling), hvor I svarer på følgende spørgsmål:

- a. Hvor mange EU-borgere arbejder i Danmark, og i hvilke erhverv arbejder de?
- b. Hvilke EU-lande kommer der flest arbejdstagere fra? Lav en top 10-liste.
- c. Undersøg udviklingen i antallet af arbejdstagere fra andre EU-lande. Hvad viser tallene, og hvordan kan du forklare dem? Lav en graf.

Find inspiration til at løse opgaven i disse datakilder:

- Jobindsats.dk: [Databank](#)
- Faktaark: [Social dumping eller fair konkurrence?](#)
- eu.dk: [Arbejdskraftens fri bevægelighed](#)
- eu.dk: [EU's historie \(årstal 2004\)](#)

Altinget: [3F til DA: I forstår ikke alvoren af social dumping](#)

DA: [Udenlandsk arbejdskraft på det danske arbejdsmarked](#)

dr.dk: [Dansk sjak er klar til konflikt: Viorel tjener tæt på mindstelønnen.](#)

Læse/se-lytte-fokus:

- Hvilke EU-landes borgere søger mod Danmark?
- Fordele og ulemper for dansk økonomi og den danske model?

Øvelse 1:

Undersøg i mindre grupper:

- a. Hvad er social dumping?
- b. Findes social dumping i Danmark?
- c. Hvad mener arbejdsmarkedets parter?

Find inspiration i disse artikler:

- eu.dk: [Arbejdstilsynet fortsætter indsatsen](#)
- eu.dk: [Udstationering af arbejdstagere](#)
- Forskningscenter for Arbejdsmarkeds- og Organisationsstudier: [Arbejdsmarkedets begreber - social dumping](#)
- Altinget: [3F til DA: I forstår ikke alvoren af social dumping](#)
- Altinget: [DA: Fire myter om social dumping](#)

Opgave 2:

Se filmen "Jens Arnholtz om løn – og arbejdsvilkår" (06:28 min.). Tag noter undervejs. Diskutér i mindre grupper:

- a. Bliver danske arbejdstagere udkonkurreret af østeuropæisk arbejdskraft?
- b. Resulterer arbejdskraftens fri bevægelighed i social dumping, eller er det fair konkurrence?
- c. Hvad betyder arbejdskraftens fri bevægelighed for den danske model? Og for dansk økonomi?
- d. Er arbejdskraftens fri bevægelighed en fordel eller en ulempe for Danmark?

Find inspiration i disse artikler:

- DA: [Udenlandsk arbejdskraft på det danske arbejdsmarked](#)
- Artikel på dr.dk: [Dansk sjak er klar til konflikt: Viorel tjener tæt på mindstelønnen](#)

Lektion 3

Lektionens fokus:

Hvorfor vandrer arbejdstagere?

Begreber:

Migration

Push- og pull-faktorer

Levevilkår

Materiale

Baggrund til underviser:

Faktaark: [Social dumping eller fair konkurrence?](#)

Lyd:

Zetland (19:55 min.)

[De har forladt deres fædreland, ændret arbejdsmarked og skabt en af de mest betændte politiske situationer i EU](#)

Databaser:

[Eurostat](#) (se på arbejdsmarkedsdata)

[OECD-data: Social spending](#) (og andre data)

Webartikler:

eu.dk: [BNP per indbygger](#)

eu.dk: [Mindstelønninger](#)

Læse/se-lytte-fokus:

- Hvordan påvirker et hjemlands økonomi og leveforhold migration?
- Hvordan påvirker værtslandets økonomi og leveforhold migration?

Undervisning i plenum

Saml op på diskussionsspørgsmål i klassen.

Øvelser og opgaver

Øvelse 1:

Diskutér med sidemand, hvad der kunne få dig til at tage til et andet land og arbejde. Notér på papir og saml bud op i plenum.

Læs eller lyt til artiklen fra Zetland (19:55 min.):

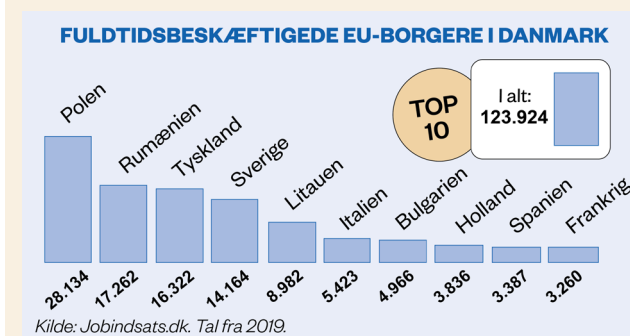
[De har forladt deres fædreland, ændret arbejdsmarked og skabt en af de mest betændte politiske situationer i EU](#)

- Oplis grundene til, at de tre personer i artiklen rejste til Danmark.
- Var det nogle af de samme ting, som kunne få dig til at flytte til et andet land og arbejde?

Opgave 1:

Arbejd sammen med din sidemand.

I Danmark har vi ca. 125.000 fuldtidsbeskæftigede EU-borgere. Figur 1 viser en oversigt over, hvilke nationaliteter inden for EU (og de nordiske lande), der er flest af på det danske arbejdsmarked.

Svar på følgende spørgsmål:

- Hvilke faktorer på det danske arbejdsmarked

- kan tiltrække udenlandske arbejdstagere?
- b. Hvilke faktorer i hjemlandet kan få udenlandsk arbejdskraft (EU-lande) til at søge mod Danmark?

Find inspiration til at løse opgaven her:

- Faktaark: [Social dumping eller fair konkurrence?](#)
- eu.dk: [BNP per indbygger - det relative velstandsniveau mellem EU-lande](#)
- eu.dk: [Mindstelønninger](#)
- [Eurostat](#) (se på arbejdsmarkedsdata)
- [OECD-data: Social spending](#) (og andre data)

Undervisning i plenum

Hver gruppe præsenterer sine resultater.

Lektion 4

Materiale

Øvelser og opgaver

Lektionens fokus:

Løsninger på udfordringer – hvem skal bestemme, og hvad skal bestemmes?

Begreber:

EU-mindsteløn

Baggrund til underviser:

Faktaark: [Social dumping eller fair konkurrence?](#)

Film:

Evt. ekspertfilm "Jens Arnholtz om løn – og arbejdsvilkår" (06:28 min.) - sidst i klip

Websites:

eu.dk: [EU og den danske model](#)

Altinget: [Folketinget trækker gult kort over for EU for at stoppe mindstelønsforslag](#)

Politiken: [Peter Hummelgaard går med Polen og Ungarn for at undgå EU-mindsteløn](#)

dr.dk: [EU-kommissær advarer mod fake news om ny mindsteløn – Danmark har intet at frygte.](#)

Øvelse 1:

Genopfrisk to og to, hvad I lærte i lektion 1. Herefter fælles repetition i plenum.

Opgave 1:

Læs artiklen fra DR: [EU-kommissær advarer mod fake news om ny mindsteløn – Danmark har intet at frygte.](#)

Undersøg, hvad diskussionen om en EU-mindsteløn handler om.

- a. Hvorfor foreslår Europa-Kommissionen en EU-mindsteløn? Hvilket problem skal den løse?
- b. Hvor mange EU-lande har en lovbestemt mindsteløn? Hvad er fordelene og ulemperne?

Læse/se-lytte-fokus:

- Europa-Kommissionens forslag om en EU-mindsteløn
- Truer forslaget om EU-mindsteløn den danske model?

c. Hvorfor er den danske regering imod forslaget?

Klassediskussion

Truer forslaget om en EU-mindsteløn den danske model, eller løser den et problem med såkaldt social dumping? Skal EU lovgive om en EU-mindsteløn?

Find inspiration i disse film og artikler:

- eu.dk: [EU og den danske model](#)
- Altinget: [Folketinget trækker gult kort over for EU for at stoppe mindstelønsforslag](#)
- Politiken: [Peter Hummelgaard går med Polen og Ungarn for at undgå EU-mindsteløn](#)